

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3555/2542

นางเพิ่มพูน สิ้นธุวงศ์โจทก์ นายธรรมรัตน์ ดิยวารกุล กับพวกจำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

++ เรื่อง มรดก ++ โจทก์ฎีกา ++ โปรดดูย่อจากหนังสือคำพิพากษาศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ++ เล่มที่ 8 หน้า 124 ++ ++ ขออุทธรณ์พิเศษโปรดติดต่อห้องบริการเอกสารสำเนาคำพิพากษา (ห้องสมุด) ชั้น 4, 5 ++ เรื่อง มรดก โจทก์ ฎีกาคัดค้าน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ลงวันที่ ๒๘ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ ศาลฎีกา รับวันที่ ๘ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์กับนายทั้งไล่ แซ่เตี่ยว เป็นบุตรของนายฮะฮี้ แซ่เตี่ยว แต่ต่างมารดากัน เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๑๐ นายฮะฮี้ตาย มีทรัพย์มรดกเป็นที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๔๕๘ ตำบลบางช้าง (คลองแบ่ง) อำเภอพนัสนิคม (พนัศ) จังหวัดชลบุรี ต่อมานายทั้งไล่ตายจำเลยที่ ๑ บุตรนายทั้งไล่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดกของนายฮะฮี้กับนายทั้งไล่ตามคำสั่งศาล โจทก์เป็นทายาทของนายฮะฮี้มีสิทธิได้รับมรดกที่ดินแปลงดังกล่าวทั้งหนึ่ง แต่จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกร่วมกับจำเลยที่ ๒ จดทะเบียนโอนทรัพย์มรดกข้างต้นไปเป็นของจำเลยทั้งสอง ทำให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เสียเปรียบ ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๔๕๘ ตำบลบางช้าง (คลองแบ่ง) อำเภอพนัสนิคม (พนัศ) จังหวัดชลบุรี เป็นจำนวนเนื้อที่ ๑๒ ไร่ ๓๒ ตารางวา และให้จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกโอนที่ดินดังกล่าวให้แก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย จำเลยทั้งสองให้การว่า โจทก์ไม่มีสิทธิรับมรดกที่ดินพิพาทเนื่องจากหลังจากนายฮะฮี้ตาย ได้มีการตกลงแบ่งทรัพย์มรดกแล้ว โดยโจทก์ไม่รับที่ดินพิพาทและยอมยกที่ดินดังกล่าวให้จำเลยทั้งสองเนื้อที่ ๒๒ ไร่ ๖๔ ตารางวา ส่วนที่เหลือ ๒ ไร่ ให้จำเลยทั้งสองกับนายสินธุ สิ้นธุวงศ์บุตรโจทก์นำไปใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอนุสรณ์สำหรับฝังอัฐิของนายฮะฮี้ ฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์แทนจำเลยทั้งสองเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณาจำเลยนำสืบว่า จำเลยทั้งสองเป็นบุตรของนายทั้งไล่ แซ่เตี่ยว กับนางชุกิมหรือชูอิม แซ่เตี่ยว นายทั้งไล่เป็นบุตรของนายฮะฮี้กับนางเม่งเซ็ง แซ่เตี่ยวส่วนโจทก์เป็นบุตรของนายฮะฮี้กับนางถ่วงอก แซ่เตี่ยว นายฮะฮี้มีทรัพย์สินเป็นที่ดิน ๓ แปลง คือที่ดินพิพาทกับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๓๖ และ ๖๒๗๗ นายฮะฮี้ตายเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๑๐ หลังจากนั้นทายาทของนายฮะฮี้ตกลงแบ่งทรัพย์มรดกกัน โดยโจทก์และมารดาโจทก์ยอมรับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๓๖ และ ๖๒๗๗ ส่วนที่ดินพิพาทโจทก์และมารดาโจทก์สละสิทธิไม่รับมรดกแต่มีเงื่อนไขให้แบ่งที่ดินพิพาทเนื้อที่ ๒ ไร่ ไว้สำหรับจัดสร้างอนุสรณ์ฝังอัฐินายฮะฮี้ ตามเอกสารหมาย ล.๔ ต่อมาวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๑๐ ได้โอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๓๖ และ ๖๒๗๗ ให้แก่นางถ่วงอก และวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๑๐ นางถ่วงอกได้โอนที่ดินทั้งสองแปลงให้แก่โจทก์และนายสินธุ สิ้นธุวงศ์บุตรโจทก์ ในปี ๒๕๒๓ โจทก์และ

จำเลยทั้งสองตกลงจะโอนที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ ๑ จึงให้จำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขอจัดการมรดกของนายทั้งสี่ และให้โจทก์ยื่นคำร้องขอจัดการมรดกของนายฮะฮี้ โดยขอให้ตั้งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดก ศาลมีคำสั่งตั้งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกของนายฮะฮี้และนายทั้งสี่ตามคำร้อง ต่อมาจำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทมาเป็นของจำเลยทั้งสองตามที่ตกลงกัน โจทก์จึงไม่มีสิทธิในที่ดินพิพาท โจทก์นำสืบว่า นายฮะฮี้มีที่ดิน ๓ แปลง ได้ยกที่ดิน ๒ แปลงให้แก่นางถ่วงอก มารดาโจทก์ และยกที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ หลังจากนั้นนายฮะฮี้ตายโจทก์ตกลงแบ่งที่ดินพิพาทจำนวน ๒ ไร่ ทำเป็นสุสาน โจทก์ยกให้นายทั้งสี่ บิดาจำเลยทั้งสองประมาณ ๑๐ ไร่ โดยให้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้รับมรดกส่วนของนายทั้งสี่ ส่วนที่เหลือโจทก์ตกลงยกให้นายสมพลแค่เดียว แต่เนื่องจากนายสมพลเป็นใบ้ จึงตกลงให้นางถ่วงอกเป็นผู้มีสิทธิเก็บกินในที่ดินจนตาย ตามบันทึกเอกสารหมายเลข ๔ หลังจากนั้นประมาณ ๑๐ ปี นายสมพลป่วยเป็นโรคประสาท โจทก์จึงขอให้ที่ดินส่วนที่ยกให้นายสมพลคืน เมื่อจำเลยที่ ๑ บรรลุนิติภาวะแล้ว โจทก์ไปติดต่อสำนักงานที่ดินเพื่อโอนที่ดินส่วนที่ยกให้นายทั้งสี่ให้จำเลยที่ ๑ แต่มีเหตุขัดข้อง โจทก์จึงยื่นคำร้องขอจัดการมรดก โดยขอให้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกของนายฮะฮี้ส่วนจำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องขอจัดการมรดกของนายทั้งสี่ด้วย หลังจากศาลมีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกของนายฮะฮี้และนายทั้งสี่แล้วโจทก์ขอให้จำเลยที่ ๑ แบ่งแยกที่ดินพิพาทส่วนที่ขอลับคืนมาให้แก่โจทก์แต่จำเลยที่ ๑ เพิกเฉย และจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้จำเลยทั้งสอง พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความในเบื้องต้นว่า โจทก์และนายทั้งสี่ แค่เดียว ซึ่งเป็นบิดาของจำเลยทั้งสอง เป็นบุตรของนายฮะฮี้แค่เดียว แต่ต่างมารดากัน นายฮะฮี้มีที่ดิน ๓ แปลง คือที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๓๖, ๖๒๗๗ และที่ดินพิพาท หลังจากนั้นนายฮะฮี้ตายโจทก์และมารดาโจทก์ทำบันทึกสละสิทธิที่ดินพิพาทโดยมีเงื่อนไขให้สร้างอนุสรณ์สำหรับฝังอัฐิ นายฮะฮี้ในที่ดินแปลงนี้จำนวน ๒ ไร่ ส่วนที่ดินที่เหลืออีก ๒๒ ไร่เศษให้นายสมพล แค่เดียว และจำเลยที่ ๑ เป็นผู้รับมรดกร่วมกัน ตามเอกสารหมายเลข ๔ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า บันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข ๔ เป็นหนังสือสละมรดกหรือเป็นหนังสือแบ่งมรดก เห็นว่าบันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข ๔ มีข้อความว่า บันทึกฉบับนี้ทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานว่านางถ่วงอกและนางเพ็ญพูน (โจทก์) ยินยอมสละสิทธิมรดกของนายฮะฮี้ คือที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๔๕๘ (ที่ดินพิพาท) โดยมีเงื่อนไขว่าให้สร้างอนุสรณ์สำหรับฝังอัฐิ นายฮะฮี้ในที่ดินแปลงนี้เนื้อที่ ๒ ไร่ ส่วนที่เหลืออีก ๒๒ ไร่เศษ จะให้นายสมพลและเด็กชายธรรมรักษ์ (จำเลยที่ ๑) เป็นผู้รับมรดกร่วมกัน โดยให้จัดการแบ่งแยกและขอรับมรดกต่อเมื่อได้ก่อสร้างอนุสรณ์เสร็จแล้ว จากข้อความในบันทึกฉบับนี้แสดงว่านางถ่วงอกและโจทก์ยอมสละสิทธิในที่ดินพิพาท โดยมีเงื่อนไขว่าต้องสร้างอนุสรณ์สำหรับฝังอัฐิ นายฮะฮี้ในที่ดินพิพาทเนื้อที่ ๒ ไร่ และเจาะจงให้ที่ดินที่เหลือตกแก่นายสมพลและจำเลยที่ ๑ โดยเฉพาะ บันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข ๔ จึงไม่ใช่การสละมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๖๑๒ และ ๑๖๑๓ เพราะการสละมรดกจะทำให้เพียงบางส่วนหรือทำโดยมีเงื่อนไขหรือเจตนาให้มรดกนั้นตกได้แก่ทายาทคนใดคนหนึ่งไม่ได้ นอกจากนี้นางชูกิมหรือชูอิม แค่เดียว ได้เบิกความถึงที่มาของข้อตกลงดังกล่าวว่า หลังจากนายฮะฮี้ตายแล้ว นางชูกิม นายทั้งสี่นางถ่วงอก นางเม่งเซ็ง และโจทก์ ซึ่งเป็นทายาทนายฮะฮี้ได้เจรจาทกลงกันเกี่ยวกับมรดกของนายฮะฮี้ ในที่สุดตกลงกันได้ตามบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข ๔ ส่วนที่ดินของนายฮะฮี้อีก ๒ แปลง นางถ่วงอกมารดาโจทก์ตกลงเอาไว้เป็นของตน การที่ทายาทของนายฮะฮี้ได้เจรจาทกลงกันเกี่ยวกับที่ดินพิพาทโดยทำบันทึกตามเอกสารหมายเลข ๔ เพื่อเป็นหลักฐานว่านางถ่วงอกและโจทก์สละสิทธิในที่ดินพิพาท เช่นนี้มีลักษณะเป็นการแบ่งปัน

ทรัพย์มรดกโดยสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ และ ๑๗๕๐ โจทก์จึงฟ้องร้องขอให้แบ่งที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ไม่ได้ ที่โจทก์ฎีกาว่าบันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข ๔ เป็นหนังสือสละมรดกนั้นฟังไม่ขึ้น และที่อ้างว่าโจทก์จำเลยได้ตกลงยกเลิกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข ๔ แล้วโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงรับฟังไม่ได้ เช่นเดียวกัน และไม่ต้องวินิจฉัยว่าฟ้องขาดอายุความหรือไม่ เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนไปที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นฎีกา ๔,๐๐๐ บาทแทนจำเลยทั้งสอง.

องค์คณะ

ชาญชัย ลิขิตจิตถะ · กนก พรณรรักษ์ · ชวเลิศ โสภณวัต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3555/2542>